

uhutud. Tema ruumi suurus loetakse 25,000 ruut penikoormat, tema kesk suurus põhja poolt lõuna poole on 4000 wersta, lõuna poolt hommiku poole aga ligi 10,000 wersta. Oma suuruse poolest võtab Siberimaa kolmat osa Aasia'st enese sisse ja on siis palju suurem kui kõik Euroopa ühte kokku. Siberi Aasia's, mis alles enamiste harimatta on, tuurib talwe Septembrist kuni Juuni kuni ja on sagedaste nii külmi, et mitte arwa elaw hõbe ära ei külmeta, et teda n'agu tina paenduda võib; selle vastu on aga tema lühikesed suised pääwad sagedaste väga palawad. Lõuna ja ka osast kesk Siberimaad kaswawad suured metsad; sellepärast on seal ka mitmes paigus väga wilja rikkaid maid, iseäranis lõuna lõuna pool suured Steppid tuntud; mis asemel aga jälle põhja poolsed Steppi sarnatsed kohad alati külmenevad jää kätte all seisawad, teda *Tundra* nimetakse.

Siberimaa kõige suurem rikkus on rohkeste saadawalt puud, metalli ja metsa lindi. Lõuna pool saab ka kaunis rohkeste wilja haritud. Kasuka naha kauplemine on seal kõige suuremas korras. Kui suur aga ei ole ka siin selle kasuka loomade sugu! Seal põhja pool on Zooblid (sellest kasuka täis häid nahku 300 rubla maksawad), sinised ja punased rebasid (sellest kasuka täis häid nuste nahku 800 kuni 1000 rubla maksawad) ja wal-

gid nirkad; aga sügawama põhja poolise maade sees ei ela muid, kui jää-larusid, ülgid, põhja põdrasid ja koeri. Põhja poolse rahwa kõige suurem kauba-ajamine ja wahetus, seisab enamiste kuni naha kade peal. Ka saab iga aasta väga palju Siberimaa kasuka nahku, iseäranis kallid zoobli ja rebase nahku, üle roja, aga kõige enam naabri riiki Hiinamaale wälja weetud.

Sõhwi kirik.

Sõhwi kirik seisab maantee ääres, mis Tallinnast Peterburgi läheb, ühe platsi keskel, selle ümber wall ja kraaw on, nenda sõea-ehituste wiisi näitab; sellest räägib üks wana jutt:

Seal elasid ükskord kaks suurtsugu wenda, kes väga rikkad olid. Selle aea sees, kus üks wend kangel sõeas oli, pidi teine kodu neile ühise mõisa ehitama, kraawi ja wallidega, kuida se sellel rahutumal aéal enamist ilka peeti. Seda se wend siis ka, oma metet ja teadmist mööda selle koha peal tegi, kus praegu Sõhwi kirik seisab. Kui teine wend sõeast tagasi tuli ja ehitust nägi, mis juba kauniste edanend oli aga tema ühted ja suurelist meelt ei täitnud, sai kangest wihaselt, ja wiha oli suurem ja kange, et juba enne nendel täli olid.